

Svar på skriftligt spörsmål SSS 806/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om badstränders och badplatsers säkerhet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 806/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att säkerställa att badstränder och badplatser uppfyller de säkerhetskrav som Tukes ställt och att det säkerhetsdokument som Tukes förut-sätter har utarbetats för platserna i fråga?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Bestämmelser om säkerheten av badstränder och -platser som tillhandahålls för allmän användning och inom näringsverksamhet finns i konsument säkerhetslagen (920/2011). Badstränder är konsumenttjänster som avses i lagen. Hälsoskyddslagen (763/1994) tillämpas på badsträndernas hälsomässiga förhållanden, såsom vattenkvaliteten. Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) tillämpas på badsträndernas strukturer. En verksamhetsutövare som tillhandahåller konsumenttjänster åläggs skyldigheter i konsument säkerhetslagen, såsom allmän omsorgsplikt och upprättande av ett säkerhetsdokument. Ansvaret för badstrandens säkerhet ligger hos verksamhetsutövaren som vanligen är en kommun.

Verksamhetsutövare ska med den omsorgsfullhet och yrkesskicklighet som förhållandena kräver säkerställa att konsumenttjänsterna inte medför fara för någons hälsa eller egendom. Verksamhetsutövaren ska ha tillräckliga och korrekta uppgifter om tjänsten och bedöma vilka risker som är förenade med dessa. Verksamhetsutövaren ska dessutom upprätta ett säkerhetsdokument med en plan för identifiering av faror och hantering av risker samt informationen om dessa till de personer som medverkar vid tillhandahållandet av tjänsten. Verksamhetsutövaren ska på ett klart och begripligt sätt lämna konsumenter och personer som kan jämföras med konsumenter de uppgifter som de behöver för att kunna bedöma de faror som är förenade med konsumenttjänsten.

Säkerhets- och kemikalieverket Tukes övervakar att konsument säkerhetslagen iakttas och planerar, styr och utvecklar tillsynen. Tukes registrerar och behandlar varje olycksfall som skett i konsumenttjänsterna och som anmälts till Tukes. Dessutom får Tukes information om olyckor via medierna. År 2022 behandlade Tukes sammanlagt 180 tillsynsärenden förknippade med att en kund skadat sig i konsumenttjänsten. Allt som allt skedde det 42 allvarliga olyckor som ledde till långvarig skada, permanent skada eller döden. Nio av dessa olyckor ledde till döden. Antalet allvarliga olyckor var störst i tjänster förknippade med simning, dvs. vid badstränder, i simhallar

och i badanläggningar. Detta antal var 16, varav åtta ledde till kundens död. Endast en liten del av drunkningsdöda, som det enligt nuvarande information skedde sammanlagt 94 av år 2022, sker vid allmänna badstränder eller annars i konsumenttjänster.

Eftersom badstränder enligt Tukes observationer är en konsumenttjänstetyp med hög risk betonar Tukes dem på ett betydande sätt i sin nuvarande verksamhet inom inriktningen av sina tillsynsåtgärder och fortsätter att göra detta även under kommande år. Tukes beaktar observationerna i sitt arbete även så att det strävar efter att inrikta sin tillsyn på ett riskbaserat sätt och rikta tillsynen mer på de delområden där verksamhetsutövarna ska förbättra säkerheten. Åren 2018–2022 gjorde Tukes sammanlagt 117 sådana tillsynsbesök med vilka det övervakade hur tjänsteleverantören har följt konsument säkerhetslagen vad gäller badstränder, vanligen som en del av säkerhetsledningens övriga nivå. Under samma tidsperiod behandlade Tukes 99 tillsynsfall som gällde badstränders säkerhet. Största delen av dessa startades efter att tjänsteleverantören anmält ett tillbud, en olycka som skett eller någon annan fara. Enligt ämbetsverkets observationer följer tjänsteleverantörer som tillhandahåller badstränder säkerhetskraven på olika nivå men skyldigheten att upprätta ett säkerhetsdokument följs bra. Tjänsteleverantörerna följer frivilligt de åtgärdsuppmärkingar som ämbetsverket gett för enskilda fall. Ämbetsverkets observationer visar att badsträndernas säkerhetssituation inte har försämrats och är i själva verket något bättre vad gäller strandövervakningen.

Utöver tillsynsarbete försöker Tukes förbättra badsträndernas konsument säkerhet med hjälp av aktiv kommunikation och utbildning samt verktyg som utvecklats för tjänsteleverantörer. På sin webbplats erbjuder ämbetsverket leverantörer av konsumenttjänster allmänna anvisningar, en planmall för identifiering och minskning av risker förknippade med tjänsten, ett verktyg för självvärdering av säkerhetsverksamheten som kan användas för att bedöma säkerhetshandlingens nuläge, en mall för säkerhetsdokumentet och en separat anvisning om nödvändig information som ska ges konsumenten. Det finns också material på Tukes webbplats som riktas särskilt till alla som upprätthåller badstränder, såsom en separat anvisning om badsträndernas säkerhet jämte rekommendationer till exempel om vattenområdets djup och strandövervakningen samt ett strandövervakningsverktyg för bedömning av behovet av övervakning. Tukes ordnar också utbildning för alla som upprätthåller badstränder.

Mot bakgrund av dessa uppgifter anser jag att lagstiftningen gällande badsträndernas säkerhet är aktuell och det är långt fråga om att Tukes åtgärder på ett effektivt sätt når alla som upprätthåller badstränderna och är ansvariga för badsträndernas säkerhet.

Helsingfors 17.3.2023

Arbetsminister Tuula Haatainen